

Dkt. Gary Yates, Jeremiah, Hotuba ya 4, Mipangilio ya Kihistoria, ya Ndani

© 2024 Gary Yates na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika uwasilishaji wake wa nne kuhusu kitabu cha Yeremia. Kipindi hiki cha nne kitaangazia wafalme wa mwisho wa Israeli na uhusiano na kitabu cha Yeremia.

Tunaendelea katika kipindi hiki ili kuangalia mazingira ya kihistoria na usuli wa huduma ya Yeremia.

Mojawapo ya mambo ambayo nadhani yanaongeza heshima na pongezi zangu kwa Yeremia ni jinsi alivyokuwa mwaminifu kwa Mungu katika hali mbaya sana, akishughulika na mgogoro uliokuwa ukikomesha taifa lake, akishughulika kibinafsi na vifungo, mateso, na kila aina ya upinzani. Na katika kipindi chetu kilichopita, tuliangalia historia ya kimataifa na historia ya huduma ya Yeremia. Waashuri walikuwa wamefariki, himaya ya Neo-Babeli ilikuwa ikiingia, na Mungu angewatumia Wababeli kama chombo chake cha hukumu.

Tuliona kwamba uhamisho ulifanyika katika hatua tatu za msingi. Mnamo 605, Nebukadreza alimchukua Danieli katika kundi la kwanza la uhamisho baada ya kuchukua udhibiti wa Syria-Palestina. Mnamo 597, Nebukadreza aliteka jiji la Yerusalemu mara ya pili kama jibu la uasi wa Joachim.

Kulikuwa na wimbi la pili la wahamishwaji, na nabii Ezeieli alijumuishwa katika hilo. Wimbi la tatu la uhamisho lilikuwa wakati Yerusalemu ilipoharibiwa mwaka 587-586 KK.

Hekalu lilichomwa moto. Ilikuwa mojawapo ya migogoro mikubwa ya kitheolojia ambayo Israeli ilipitia katika Agano la Kale lote. Ninachotaka kukiangalia katika somo hili mahususi ni zaidi historia ya ndani na kile kilichokuwa kikiendelea miongoni mwa uongozi wa Yerusalemu na Yuda walipokuwa wakikabiliana na mgogoro huu.

Tulizungumza kidogo mara ya mwisho kuhusu baadhi ya wafalme, lakini tutaangalia hilo kwa undani zaidi. Na katika kitabu cha Yeremia, tutazingatia Yeremia sura ya 21 na sura ya 22 ambazo ni muhimu kwa msingi huu hasa. Turudi nyuma na tena tunamweka Yeremia katika muktadha wake.

Tukumbuke agano ambalo Mungu alikuwa nalo na Daudi tunapoangalia mwingiliano ambao Yeremia alikuwa nao na wafalme wa Yuda, ambao walikuwa wawakilishi wa mwisho wa ukoo wa Daudi kabla Mungu hajawaondoa kabisa kwenye kiti cha enzi. Tunarudi kwenye kifungu chetu muhimu katika 2 Samweli 7. Mungu alifanya agano

na Daudi na wanawe ambao wangukuja baada yake. Kulikuwa na kipengele kisicho na masharti katika agano hilo.

Ahadi isiyo na masharti ni kwamba Mungu angemwinulia Daudi mwana . Huyu alikuwa Sulemani. Na baada ya wakati huo, Bwana angeimarisha kiti cha enzi cha Daudi, utawala wake, na kiti chake cha enzi milele na milele. Na katika Zaburi, tuna Zaburi za kifalme zinazoombea na kutarajia wakati ambapo mfalme wa ukoo wa Daudi atatawala mataifa yote.

Tunajua kwamba ahadi hizo hatimaye zinatimizwa katika Yesu. Lakini pia ni muhimu kukumbuka kwamba agano la Daudi lilikuwa na kipengele cha masharti. Ikiwa mwanao atanitii, nitambariki.

Kama akiniasi, nitamwadhibu kwa mapigo ya wanadamu. Na hivyo, kulikuwa na uwezekano wa baraka au hukumu kwa kila mfalme wa ukoo wa Daudi kulingana na mwitikio wake kwa Mungu. Katika historia yote ya Israeli na Yuda, Mungu alikuwa amedumisha ahadi yake ya agano na ahadi yake kwa nyumba ya Daudi, hata wakati ambapo ilionekana kama wanastahili kuondolewa kwenye kiti cha enzi.

Tunaweza kuanza kwa kuangalia maisha ya Daudi mwenyewe. Mungu alimpa ahadi hii ya ajabu, lakini baadaye Daudi anatenda dhambi na Bathsheba na kuleta kila aina ya maumivu ya moyo, huzuni, mateso, na hata kifo kwa watoto wake mwenyewe. Na tunaweza kuuliza swali, je, hiyo ina maana mwisho wa ahadi ya agano la Mungu kwa Daudi? Mungu bado anamwinulia Daudi mwana.

Na mwana aliyemlea, hata kutoka kwa mke wa Bathsheba aliyetokana na uhusiano huu wa uzinzi, mwana wa baadaye, Sulemani, ndiye angekuwa mfalme wa Israeli kumfuata. Sulemani alibarikiwa na Mungu kwa hekima ya ajabu, lakini mwishoni mwa maisha yake, kwa sababu ya ndoa zake nyingi, alimwacha Bwana. Bwana alikuwa amemwamuru mfalme kwamba kulikuwa na mambo matatu ambayo hakupaswa kufanya.

Hakupaswa kujikusanyia wake. Hakupaswa kujikusanyia farasi. Hakupaswa kujikusanyia dhahabu na hazina.

Sulemani alikiuka mambo hayo yote. Huu ungeweza kuwa wakati ambapo Mungu aliondoa kiti cha enzi cha Daudi na kuondoa ahadi za Daudi, lakini Mungu alitimiza ahadi yake na kutimiza ahadi yake ya agano kwa Daudi. Hatimaye Mungu aliiadhibu nyumba ya Daudi kwa kuchukua sehemu kubwa ya ufalme.

Ufalme uligawanywa katika makabila kumi ya kaskazini yaliyomfuata mfalme mwingine na makabila mawili kusini yaliyobaki kuwa waaminifu kwa Daudi na wanawe. Lakini Mungu alitimiza ahadi yake ya agano. Katika 1 Samweli 15, au samahani, 1 Wafalme 15, tunasoma kuhusu mjukuu wa Sulemani aliyetitwa Abiya.

Alifanya yaliyo mabaya machoni pa Bwana, lakini mstari wa 4 wa sura hiyo unasema kwamba licha ya hayo, Mungu alimwachia Daudi taa. Mungu alitimiza ahadi zake za agano. Baadaye, tunaelekea wakati wa mfalme mcha Mungu sana aliyelitwa Yehoshafati.

Lakini Yehoshafati anafanya uamuzi mmoja mbaya. Anaingia katika muungano wa ndoa na nyumba ya Ahabu. Na unakumbuka Ahabu na Yezebeli na jinsi walivyowaongoza Israeli katika uasi.

Yehoshafati alimwoza mwanawe kwa binti kutoka katika familia hiyo. Na hatimaye, Athalia, binti ambaye ni sehemu ya mpango huo na muungano huo, anajaribu kuwa mtawala wa Yuda ili kuifuta kabisa nasaba ya kifalme. Na ninapowafundisha wanafunzi wangu hadithi hii, niliwauliza wafikirie kwamba agano la Daudi linaning'inia kwenye uzi wa maisha ya mtoto mmoja mdogo.

Athalia anapowaangamiza na kuwaua na kuwaua wajukuu zake ili kuhifadhi utawala na utawala wake, mlezi mmoja anamkusanya mwana mmoja wa kifalme, anamchukua, na kumweka mafichoni. Na jibu la kwa nini hilo lilitokea ni kwamba Mungu alikuwa akitimiza ahadi yake kwa Daudi. Nadhani hadithi hiyo ni karibu shambulio la kishetani dhidi ya ukoo wa kifalme wa kimasihani.

Mungu hataruhusu ukoo huo ufutwe. Baadaye, tunaingia katika Kitabu cha Wafalme kwenye hadithi ya Manase. Na kwa kushangaza Manase anatawala kwa muda mrefu kuliko wafalme wengine wote katika ukoo wa Daudi.

Anatawala kwa miaka 55. Mungu anamruhusu kukaa kwenye kiti cha enzi, lakini pia ndiye mfalme mbaya zaidi katika ukoo wa Daudi. Mungu hata anamwambia kupitia mmoja wa manabii kwamba alifanya maovu zaidi kuliko wafalme waliomtangulia waliotawala katika nchi ya Israeli kabla ya Waisraeli kufika huko.

Manase alijaza Yerusalemu umwagaji damu, vurugu, na ukosefu wa haki. Alimtoa mwanawe mwenyewe kama dhabihu kwa miungu. Alikuwa mwovu kupita kiasi.

Na katika kifungu hicho katika Wafalme, Bwana anasema, kwa sababu ya uovu huu wa ajabu wa Manase, nitaifuta Yerusalemu kama sahani. Sasa hili lilitokea katika nusu karne na kabla ya wakati ambapo Yuda alipanda kiti cha enzi. Kwa hivyo, katika mifano hii yote, dhambi ya Daudi, uasi wa Sulemani, udhaifu wa Abiya, muungano wa ndoa wa Yehoshafati, na ufiadini wa Manase, Mungu bado aliweka ukoo wa Daudi ukiwa kamili.

Lakini kumbuka kipengele hicho cha masharti. Ikiwa ni mtiifu, nitambariki. Ikiwa si mtiifu, nitamuadhibu kwa mapigo ya wanadamu.

Na labda kile ambacho hakikueleweka hata wakati unabii huo wa awali ulipotolewa ni kwamba adhabu inaweza kuhusisha kuondolewa kwa wafalme wa Yuda kutoka kwenye kiti cha enzi na kuondolewa kwa ukoo wa Daudi. Hilo ndilo hasa linalotokea katika kitabu cha Yeremia. Sio tu kuanguka kwa Yerusalemu.

Sio tu kuanguka kwa taifa la Yuda, bali pia ni kuondolewa kwa mfalme wa ukoo wa Daudi na ukoo wa Daudi. Na tuna swali hili katika jaribu hili, nini kitatokea kwa ahadi za agano la Mungu kwa Daudi? Kutakuwa na msisitizo katika kitabu cha Yeremia kuhusu kipengele hiki cha masharti cha agano ambalo Bwana amefanya na nyumba ya Daudi. Kutakuwa na msisitizo juu ya ukweli kwamba njia pekee ambayo ukoo wa Daudi utaendelea, njia pekee ambayo utaendelea kuishi, njia pekee ambayo unaweza kuendelea kufurahia baraka za Mungu ni kwa kuwa na matunda na uaminifu na utiifu kwa amri za Mungu.

Na tunaona vifungu kadhaa muhimu katika kitabu cha Yeremia vinavyoelezea hili. Nataka kusoma kutoka Yeremia sura ya 21, mistari ya 11 hadi 14. Kumbuka tunaposoma kifungu hiki, kumbuka muktadha wa agano la Daudi, vipengele vyote viwili vyenye masharti na visivyo na masharti.

Kwa nyumba ya mfalme wa Yuda, semeni hivi: Sikieni neno la Bwana, enyi nyumba ya Daudi, Bwana asema hivi; Fanyeni haki asubuhi, mkamwokoe mkononi mwa mdhalimu aliyenyang'anywa; ghadhabu yangu na itoke kama moto, iwakayo, asiweze mtu kuizima, kwa sababu ya matendo yenu maovu.

Tazama, mimi ni juu yako, Ee mwenyeji wa bonde, Ee mwamba wa uwanda, asema Bwana. Ninyi mnaosema, Ni nani atakayeshuka juu yetu, au atakayeingia katika makao yetu, Nitawaadhibu kwa kadiri ya matunda ya matendo yenu. Kwa hivyo Bwana aliwaonya watu wa Israeli au watu wa Yuda, Nitawabariki au kuwaadhibu kwa msingi wa matendo yenu, lakini Bwana anatoa neno hilo hilo kwa nyumba ya Daudi.

Tekeleza haki asubuhi. Ukifanya yaliyo ya haki na haki, nitakubariki. Nitaruhusu mstari wako uendelee.

Katika Zaburi ya 72, katika maombi kwa ajili ya Sulemani, mtunga-zaburi anasema kwamba utawala wa mfalme wa Daudi, alipotekeleza haki, alipowatunza maskini na wahitaji, ungeleta ustawi katika nchi. Ungekuwa kama mvua na umande ulioburudisha nchi. Kwa bahati mbaya, wafalme wa siku za Yeremia watakuwa kinyume kabisa na picha hiyo bora.

Kuna msisitizo mwingine juu ya hali ya masharti ya ahadi ambazo Mungu alimpa Daudi, kwamba ikiwa wafalme hawa wangetawala na kutawala wakati wa Yeremia, ikiwa wangebarikiwa na Mungu, basi wanapaswa kutii amri za agano la Mungu. Katika mstari wa 1, sura ya 22, Bwana anamwambia Yeremia, shuka nyumbani kwa mfalme wa Yuda, ukaseme neno hili huko, umwambie, Sikia neno la Bwana, Ee

mfalme wa Yuda, uketiye katika kiti cha enzi cha Daudi, wewe na watumishi wako, na watu wako mnaoingia katika malango haya. Ujumbe huo unamhusu mfalme kama vile unavyowahusu watu.

Bwana asema hivi, Fanyeni haki na uadilifu, mkamwokoe mkononi mwa mdhalimu, yeye aliyeibiwa; wala msimtendee vibaya mgeni, yatima na mjane, wala msimwage damu isiyo na hatia mahali hapa. Na hapa kuna kipengele cha masharti. Mstari wa 4: Kwa maana mkiitii kweli neno, ndipo wafalme watakaoketi katika kiti cha enzi cha Daudi wataingia katika malango ya nyumba hii, wakipanda magari ya vita na farasi, na watumishi wao na watu wao.

Lakini, mstari wa 5, msipoyatii maneno haya, naapa kwa nafsi yangu, asema Bwana, kwamba nyumba hii itakuwa ukiwa. Kwa hivyo, kuna chaguo halisi la kufanywa na wafalme wanaotawala kwenye kiti cha enzi. Wakitii, watabarikiwa.

Ikiwa hawatatii, basi kuna uwezekano kwamba Mungu ataleta laana juu ya nyumba ya Daudi. Tatizo ni kwamba kufikia wakati huu katika historia ya Yuda, wamehifadhiwa kutokana na mabaki mengi. Mungu amefanya mengi kuhakikisha kwamba ukoo wa Daudi unaendelea kiasi kwamba walichukua ahadi za Mungu kwa nyumba ya Daudi kama dhamana kamili.

Mungu atatutunza bila kujali hali ilivyo. Na ndiyo, kuna kauli hizi muhimu kuhusu utii, lakini Mungu atatulinda, na Mungu atatulinda bila kujali hali ilivyo. Kuna kifungu kingine tena ambacho kitasisitiza jambo lile lile katika Yeremia sura ya 17.

Nitasoma mistari michache tu hapo. Mstari wa 24 unasema hivi kwa watu. Lakini mkinisikiliza mimi, asema Bwana, msilete mzigo wowote kwa malango ya mji huu siku ya Sabato, bali mkiitakasa siku ya Sabato, wala msifanye kazi yoyote siku hiyo, ndipo watakapoingia kwa malango ya mji huu wafalme na wakuu waketio katika kiti cha enzi cha Daudi, wakipanda magari na farasi, maafisa wao, watu, n.k.

Tena, nguvu na utawala na utawala wa ukoo wa Daudi hauhakikishwi na ahadi za agano. Kuna jambo linaloweza kutegemewa hapa kwamba ikiwa hawatamtii Mungu, wangeweza kuadhibiwa vikali. Na ujumbe wa Yeremia ni hata kufikia hatua kwamba Mungu angewaondoa kwenye kiti cha enzi.

Na hivyo ndivyo hasa hutokea katika maisha ya Yeremia. Yeremia anahudumu wakati wa wafalme watano wanaotawala katika kiti cha enzi cha Yuda. Na ninachofikiri tunaweza kufikiria hapa ni kwamba nyumba ya Daudi na historia yake yote ya zamani hatimaye imefikia hatua ya uovu ambapo Mungu anasema kwamba hatawaruhusu tena kubaki kwenye kiti cha enzi.

Hawawezi tena kuwa na pendeleo la kutawala watu wa Mungu. Hawawezi tena kuwa na nafasi ya kuwa makamu wa watawala wanaotekeleza utawala wa Mungu duniani. Kwa hivyo, hebu tuwaangalie wafalme hawa watano.

Tunaanza kwa njia chanya sana. Mfalme wa kwanza ambaye Yeremia atamhudumia wakati wa utawala wake ni Yosia, aliyetawala Yuda kuanzia 640 KK hadi 609 KK.

Yeremia anaitwa kuwa nabii wakati wa mwaka wa 27 wa huduma ya Yosia. Kwa hivyo, mahali fulani karibu mwaka wa 13 wa utawala wa Yosia, 626 KK. Kwa hivyo, jambo muhimu kuelewa kumhusu Yosia ni kwamba Yosia ndiye mfalme wa mwisho mcha Mungu katika taifa la Yuda.

Anakuja kwenye kiti cha enzi akiwa na umri wa miaka minane. Hebu fikiria hilo. Lakini anaongozwa na washauri, makuhani, na watu wanaomsaidia na kumpeleka katika njia sahihi.

Kisha, miaka michache tu baada ya Yeremia kuanza huduma yake, kuna kitabu cha sheria, kitabu cha Kumbukumbu la Torati au sehemu nyingine za sheria ya Musa ambazo hupatikana walipokuwa wakifanya matengenezo hekaluni. Nao wanasoma kitabu hiki; wanatambua kuwa ni muhimu, na wanampelekea mfalme ujumbe huo. Mfalme anararua vazi lake kwa sababu anatambua jinsi Yuda imepotoka mbali na sheria za Mungu na viwango vya Mungu vya haki na uadilifu.

Na kwa sababu hiyo na mambo yaliyotokea hata kabla ya hapo, Yosia anaamua kwamba ataongoza taifa katika mwelekeo wa kimungu. Na kwa hivyo tunaweza kufikiria Yeremia anapoanza huduma yake, kuna marejeleo machache sana ya moja kwa moja kwa Yosia katika kitabu cha Yeremia. Lakini tunaweza kufikiria kwamba wanaume hawa wawili walikuwa na upatano.

Yeremia anawaita watu wamrudie Bwana. Anapanua hilo hata kwa makabila ya kaskazini, huku uwezekano kwamba Yosia atawaunganisha Israeli na Yuda. Kuna tumaini la kweli kwa sababu Yosia anaongoza uamsho wa kimungu.

Kuna ufufuo. Sanamu zinaondolewa. Patakatifu pa Bonde la Hinomu ambalo lilikuwa limetengwa kwa miungu ya uongo linanajisiwa na kuchomwa moto, na hilo linageuzwa kuwa mahali pa kutupa taka.

Yosia alikuwa na dhamira kubwa maishani mwake ya kumtii Mungu. Katika Yeremia sura ya 22, ambayo ni ujumbe unaoelekezwa kwa wafalme hawa wa mwisho wa Yuda waliotawala wakati wa huduma ya Yeremia, anawaambia wafalme waliokuja baada ya Yosia kujifunza kutenda na kutekeleza haki kama baba yao alivyofanya. Na kwa hivyo, Yeremia na Yosia, tunaweza kuwawazia wakifanya kazi kwa upatano.

Mambo yanaonekana kuelekea upande mzuri. Nabii anawaita watu wamrudie Mungu. Kuna nabii mwingine anayeitwa Sefania ambaye pia anahubiri wakati huu.

Inaonekana kwamba huenda alikuwa na aina fulani ya ushawishi kwa Yosia, na pia kusababisha mageuzi haya kutokea. Na inaonekana kana kwamba mambo yataenda katika mwelekeo mzuri sana. Hata hivyo, katika mwaka wa 609 KK, Yosia anafanya uamuzi wa hatima.

Na anafanya uamuzi mbaya sana pia. Ingawa utawala wake umekuwa chanya, na fikiria mtu huyu ana umri wa miaka 39, bado yuko katika nguvu za maisha, anafanya uamuzi mbaya. Anaamua kwamba atajihusisha na masuala ya kimataifa yanayohusisha Misri na Ashuru kupigana dhidi ya Babeli.

Yosia anaamini kwamba ikiwa himaya ya Ashuru inaweza hatimaye kuanguka, basi harakati zake za uhuru zitaungwa mkono na kusaidiwa na hilo. Kwa hivyo, kinyume na shauri la Mungu, anaamua kupigana dhidi ya Wamisri wanapoenda kuwasaidia Waashuri katika vita vyao na Wababiloni. Matokeo yake, Yosia alijeruhiwa vibaya huko Megido.

Na katika ujana wa maisha, Yuda ilipoteza mfalme wake wa mwisho mcha Mungu. Na tunapoangalia hadithi hii na tunapoonaa hii, kuanzia hapa na kuendelea, kila mmoja wa watawala waliokuja baada ya Yosia, wanawe, na ndugu yake, itasema kuwahusu, walifanya yaliyo mabaya machoni pa Bwana. Kwa hivyo, mageuzi yaliyotokea, uamsho, kufufuka, Yeremia mwanzoni mwa huduma yake akifikiri, inaonekana kama kutakuwa na mabadiliko chanya kwa Mungu, mwikio kwa Sefania katika huduma yake, kitabu cha sheria, mafanikio hayo yote, yote hayo yatageuzwa Yosia atakapouawa vitani.

Inatuambia katika 2 Mambo ya Nyakati kwamba Yeremia, wakati wa kifo cha Yosia huko Megido, alitunga maombolezo kwa ajili ya mfalme. Na kulikuwa na wakati wa maombolezo halisi kwa watu ambao walikuwa na umri wa kutosha kukumbuka mauaji ya Kennedy na kifo cha rais kijana. Nina uhakika ndivyo ilivyokuwa huko Yuda.

Na juu ya hayo, kulikuwa na kiongozi huyu mcha Mungu aliyeondolewa kwenye kiti cha enzi. Kwa hivyo, baada ya kifo cha Yosia, mfalme wa pili atakayepanda kiti cha enzi wakati wa huduma ya Yeremia, na atakuwa hapo kwa muda mfupi tu, ni Mfalme Yehoahazi, ambaye pia anaitwa Shalem. Shalem ndiye mfalme anayewekwa kwenye kiti cha enzi mara tu baada ya kifo cha baba yake.

Kumbuka, Wamisri ndio waliomuua Yosia vitani. Wamisri watakaporudi Misri baada ya kupigana na Waashuri na Wababeli, watarudi kupitia nchi ya Yuda, na watamwondoa Yehoahazi kutoka kiti cha enzi, labda kwa sababu wanahisi kwamba ataendelea na sera za baba yake kuunga mkono Babeli, na watamweka ndugu

mwingine kwenye kiti cha enzi badala yake. Kinachompata Yehoahazi ni kwamba anachukuliwa mateka hadi Misri.

Kwa hivyo, baada ya kukaa kwenye kiti cha enzi kwa miezi mitatu, Wamisri wanamwondoa kwenye kiti cha enzi na kumweka ndugu yake, Yehoyakimu, mahali pake. Nabii Yereimia anasema hivi kuhusu Yehoahazi, Shalemu. Kumbuka katika Wafalme, inatuambia alifanya yaliyo mabaya machoni pa Bwana.

Na hatujui hasa hilo linamaanisha nini, lakini muundo huo, tabia hiyo, ulianzishwa katika maisha yake kabla ya kuja kwenye kiti cha enzi. Hakuna kilichotokea katika kipindi hicho kifupi kilichobatilisha hilo. Na kwa hivyo, hivi ndivyo Yereimia anavyosema kuhusu Shalem au Yehoahazi.

Bwana asema hivi kuhusu Shalemu, mwana wa mfalme wa Yuda, aliyetawala huko badala ya Yosia, baba yake, na ambaye aliondoka mahali hapa, hatarudi hapa tena. Lakini mahali walipompeleka mateka, ndipo atakapokufa, wala hataiona nchi hii tena. Kwa hivyo Yereimia hatoi tumaini kwamba Yehoahazi atarudi kutoka nchi ya Misri.

Na alikufa huko akiwa mateka. Kwa kweli hatujui chochote zaidi kumhusu. Huo ndio mwisho wa hadithi yake.

Na baada ya miezi mitatu, mtu huyu aliyefanya maovu machoni pa Bwana aliondolewa na kuchukuliwa. Tunafikiri, labda kuna uwezekano wa ndugu mwingine kuja kwenye kiti cha enzi. Yuko Yehoyakimu.

Kwamba labda kuna uwezekano kwamba Yehoyakimu atakuwa mfalme mcha Mungu. Yehoyakimu anakuja kwenye kiti cha enzi mwaka 609. Na anatawala hadi wakati fulani mwaka 597.

Hakuwa tena kwenye kiti cha enzi wakati Wababeli walipoteka mji. Kwa hivyo, kwa miaka 12, Yehoyakimu atatawala Yuda wakati wa huduma ya Yereimia. Jambo la kusikitisha ni kwamba, Wafalme watasema jambo lile lile kuhusu Yehoyakimu kama linavyosema kuhusu Yehoahazi.

Alifanya yaliyo maovu machoni pa Bwana. Zaidi ya hayo, Yehoyakimu atafanya maamuzi mabaya sana ya kisiasa. Kumbuka, anawekwa kwenye kiti cha enzi na Wamisri.

Hiyo ni mwaka 609 KK. Mnamo mwaka 605 KK, Wababeli watawashinda Wamisri huko Karkemishi na kuwa mamlaka kuu katika Mashariki ya Karibu ya kale. Yehoyakimu ataenda huku na huko kati ya utii kwa Misri; wao ndio waliomweka kwenye kiti cha enzi hapo awali na utii kwa Babeli.

Na kitakachotokea ni kwamba, wakati wowote atakapolazimishwa, atatoa uaminifu wake kwa Babeli. Lakini yeye huwa siri moyoni mwake kila wakati, akionyesha uwezekano kwamba labda Wamisri wanaweza kutusaidia na kututoa katika hali hii na Wababeli. Na kwa hivyo, ataenda huku na huko, uaminifu kwa Babeli, uaminifu kwa Misri.

Mnamo mwaka wa 602, hili likawa tatizo kubwa kiasi kwamba 2 Mambo ya Nyakati 36.6 inasema kwamba Mfalme wa Babeli alikuja Yerusalemu, akamfunga Yehoyakimu pingu, na kumkamata. Alikuwa kibaraka asiye mwaminifu. Lakini kabla hajamrudisha Babeli, Yehoyakimu, kwa sababu fulani, alimshawishi kwamba angeendelea kuwa mwaminifu.

Amekuja kwa Yesu wakati huu, ambapo anaelewa, nahitaji kuwa mwaminifu kwa Wababeli. Na kwa hivyo, kwa muda, anatoa uaminifu wake kwa Wababeli. Wanamruhusu abaki kwenye kiti cha enzi, lakini kisha katika 598, 599, kipindi kifupi baada ya haya, Yehoyakimu anatafuta tena njia ya kutoka chini ya Wababeli.

Hilo litasababisha kutekwa kwa pili kwa jiji la Yerusalemu mwaka wa 597. Tunasoma kuhusu hilo katika 2 Wafalme sura ya 24, mistari ya 10 hadi 17. Katika somo letu la mwisho, tuliona pia kwamba kutekwa kwa Yerusalemu na kuondolewa kwa Mfalme wa Yuda kutoka kiti cha enzi kumeandikwa katika Mambo ya Nyakati ya Babeli pia.

Kwa hivyo Yehoyakimu alifanya yaliyo maovu machoni pa Bwana. Yehoyakimu alifanya maamuzi ya kipumbavu na mabaya ya kisiasa, lakini kuna mambo mengine tunayojifunza katika kitabu cha Yeremia ambayo nadhani yanatuonyesha kina cha jinsi mtu huyu alivyokuwa mwovu. Na ninapofikiria kitabu cha Yeremia, mpinzani mkuu wa Yeremia alikuwa Yehoyakimu Mfalme.

Uadui kati ya watu hawa wawili ni mkubwa sana kiasi kwamba hakuna mahali popote katika kitabu ambapo wanakutana mara moja. Sasa katika Agano la Kale lote, tuna aina zote za mapambano kati ya wafalme na manabii. Tuna Eliya na Ahabu.

Tuna Isaya na Ahazi. Katika kitabu cha Yeremia, tunamwona akishauriana na Sedekia baadaye, lakini hakuna wakati hata mmoja ambapo Yehoyakimu na Yeremia wanakutana ana kwa ana. Na nadhani sababu ni kwamba hilo halingetokea kwa sababu ya uadui kati ya watu hawa wawili.

Sasa hivi ndivyo Yeremia anavyosema kuhusu Yehoyakimu katika sura ya 22, mistari ya 13 hadi 17. Nadhani kifungu hiki kinatupa ufahamu fulani kuhusu tabia ya mtu huyu. Alikuwaje kama kiongozi wa Yuda? Kumbuka, wimbi la kwanza la uhamisho tayari limechukuliwa.

Tishio na uwezekano wa uhamisho zaidi, mgogoro wa kijeshi ni halisi sana. Hivi ndivyo Yeremia asemavyo kuhusu Yehoyakimu, sura ya 22, mistari wa 13. Ole wake

yeye ajengaye nyumba yake kwa udhalimu na chumba chake cha juu kwa udhalimu, amlazimishaye jirani yake kumtumikia bure wala hakumpa mshahara wake, asemaye, Nitajijengea nyumba kubwa yenye vyumba vya juu vikubwa, ajichomeaye madirisha, aifunike kwa mbao za mierezi na kuipaka rangi nyekundu.

Je, unafikiri wewe ni mfalme kwa sababu unashindana kwa mierezi? Je, baba yako hakula na kunywa na kutenda haki na uadilifu? Huyo ni Yosia. Kisha , mambo yalikuwa sawa kwake. Alihukumu kesi ya maskini na wahitaji.

Ndipo ikawa sawa. Je, hii si kunijua mimi, asema Bwana? Lakini mna macho na mioyo ambayo ni kwa ajili ya faida ya udanganyifu tu, kwa ajili ya kumwaga damu isiyo na hatia, na kwa ajili ya kufanya udhalimu na ukatili. Kwa hivyo, Yosia alikuwa ametimiza lengo la jinsi mfalme alivyopaswa kuonekana.

Zaburi 72. Anawajali maskini, anawajali walioonewa, anawajali wahitaji. Hilo linakuwa kama mvua na umande unaobariki taifa.

Kwa upande mwingine, Yehoyakimu, wakati kuna mgogoro huu, wakati watu wanapambana kwa ajili ya chakula, kuishi, rasilimali, Yehoyakimu anafanya mradi wa ukarabati katika hekalu lake. Na analifanya hekalu kuwa kubwa na bora zaidi. Anapamba kuta. Anaongeza anasa na starehe yake.

Yeremia anasema, je, hii ndiyo aina ya jibu ambalo Mungu anataka kutoka kwa kiongozi wa Yuda? Na jibu ni wazi hapana. Amekiuka kanuni hiyo. Kwa hivyo, tunapata ufahamu zaidi.

Sio tu mtu aliyefanya maovu machoni pa Bwana, bali ni mtu ambaye ameathiriwa na mambo yake ya ubinafsi. Babeli ingekuja kuwakandamiza watu na kuwaweka utumwani na utumwani.

Kwa kweli, Yehoyakimu, kwa namna fulani, alikuwa akitenda kama Farao alivyokuwa akifanya wakati wa Kutoka Misri kwa sababu alikuwa akiwaweka utumwani na kuwakandamiza ili kujenga upya jumba lake mwenyewe. Sawa, kwa hivyo hilo ni kidogo kuhusu uovu, upotovu wa Yehoyakimu. Haiishii hapo kwa sababu Yehoyakimu pia ni mtu anayechukia Neno la Mungu kabisa.

Na kuna uadui dhidi ya manabii wa Mungu katika maisha ya Yehoyakimu ambao nadhani ni mkubwa kama nabii mwingine yeyote tunayemwona katika, au mfalme mwingine yeyote tunayemwona katika Agano la Kale. Nadhani sote tumekuwa na mwikio au mwikio wakati mwingine tunapojaribu kumshirikisha mtu Kristo, mtu ambaye anakuwa na hasira sana na mpinzani kuelekea hilo. Kwa ujumla hiyo ina maana kwamba tumegusa sehemu kubwa katika maisha yao.

Tumegusa eneo nyeti. Na naamini hivyo ndivyo ilivyotokea katika maisha ya Yehoyakimu. Neno la Mungu lilimkabili.

Na kutokana na hilo, mara nyingi alikuwa mpingamizi sana na mchokozi aliposikia. Tuna mfano wa kwanza wa hili katika Yeremia sura ya 26. Na tukio hili hasa linaonekana kutokea mwanzoni mwa utawala wa Yehoyakimu, muda mfupi baada ya wakati alipoanza kutawala mwaka wa 609.

Inatuambia katika Yeremia sura ya 26 mstari wa 20, kwamba kulikuwa na nabii mwingine huko Yerusalemu na Yuda. Hatujui mengi kumhusu. Jina lake ni Uria.

Na Uria, kama Yeremia, alikuwa akionya kuhusu hukumu ambayo Mungu alikuwa akipanga kuleta. Inasema hivi, alitabiri dhidi ya mji huu na dhidi ya nchi hii. Na inasema, kwa maneno kama yale ya Yeremia.

Kwa hivyo, Uria ni nakala ya kaboni ya Yeremia. Na Yehoyakimu anasikia ujumbe huu anakasirika kuhusu hili. Na anakasirika vikali kiasi kwamba atamuua mfalme huyu.

Uria, kwa kuhofia maisha yake, anakimbilia Misri kufanya chochote awezacho kujaribu kumtoroka mfalme huyu mwovu. Kumbuka, hawezi hata kuwa katika chumba kimoja na Yeremia. Lakini hatimaye, Yehoyakimu anatumia uhusiano wake wa kisiasa na Misri.

Na katika mstari wa 22 inasema Yehoyakimu aliwatuma watu Misri. Na hawa watu ambao ni maafisa wake walishuka. Katika mstari wa 23, walimchukua Uria kutoka Misri na kumleta kwa Mfalme Yehoyakimu, ambaye alimpiga kwa upanga na kumtupa maiti yake katika makaburi ya watu wa kawaida.

Kwa hivyo, Yehoyakimu anaitikiaje neno la Mungu? Hasira ya papo hapo, upinzani mkali, na mateso kwa mjumbe wa Bwana. Unakumbuka katika Agano Jipya ambapo Yesu anawaambia watu wa Yerusalemu walipokuwa wamekasirika kuhusu ujumbe wake, Yerusalemu, Yerusalemu, mnawaua manabii. Na kuanzia damu ya Habili katika kitabu cha Mwanzo hadi damu ya Zakaria katika kitabu cha Mambo ya Nyakati, mna hatia ya damu ya manabii.

Yehoyakimu alikuwa mtu aliyefanya hivyo. Tunaona kila aina ya makabiliano ya hasira: Yezebeli na Eliya, Ahabu na Eliya, Ahazi na Isaya. Lakini kuna nyakati chache sana ambapo tunamwona mfalme akiua nabii.

Tuna hilo katika maisha ya Yehoyakimu. Sasa, miaka minne baadaye, tutaona tukio lingine. Mnamo 605 KK, baada ya Yeremia kuhubiri kwa zaidi ya miaka 20, Mungu anamwamuru aandike kitabu cha unabii wake.

Na kwa sababu hii ni hali hatari sana, Yeria anabaki mafichoni. Na mwandishi wa Yeria, Baruku, anachukua gombo hilo. Anaandika maneno ya hukumu.

Anaenda hekaluni. Anasoma. Kuna maafisa pale wanaosikia ujumbe na kutambua kwamba hili ni jambo zito.

Tunahitaji kuipeleka kwa mfalme. Kwa hivyo, wanapeleka kitabu hicho kwa mfalme. Wanapata kusikilizwa.

Wanaanza kusoma hili. Linasema kwamba mfalme ameketi katika nyumba yake ya starehe ya juu. Sehemu ya moto inawaka.

Tunarudi nyuma hadi 22. Tunamkumbuka akirekebisha jumba lake. Na yuko hapo.

Na inasema, wanapomsomea maneno ya hukumu, hakuna hofu. Hakuna jibu kwa Mungu. Hakuna unyenyekevu.

Hakuna toba. Inasema, badala yake, walipokuwa wakimsomea maneno ya kitabu, alichukua kisu, akakikata safu kwa safu, na kukitupa motoni. Kwa hiyo huyo ni Yehoyakimu.

Na huyo ndiye mfalme wa tatu kuanzia mwaka 609 hadi 597. Sasa, tutaangalia hadithi ya Yeria na kitabu cha kukunjwa na Yehoyakimu katika sura ya 36 baadaye kidogo. Lakini nataka kukukumbusha tena baba yake Yehoyakimu, Yosia.

Katika 2 Wafalme 22, manabii na maafisa wanamletea mfalme kitabu ambacho mfalme anahitaji kukisikia. Kimegunduliwa hivi karibuni. Ni sheria ya Mungu.

Imesahaulika kwa muda. Lakini Yosia anatambua ni nini. Na inasema, alijinyenyekeza.

Alirarua mavazi yake. Alimwogopa Bwana. Alitubu.

Alijibu. Kifungu hicho kinatoa tofauti ya moja kwa moja na kile tulicho nacho katika sura ya 36. Yehoyakimu hamchi Bwana.

Badala ya kurarua mavazi yake, alikata kitabu cha kukunjwa. Na badala ya kuchoma sanamu na vitu vyote, inasema kwamba anachoma neno la Mungu. Yehoyakimu aliamini kwamba kwa mamlaka na nguvu zake za kifalme, angeweza kuweka kando neno la Mungu.

Angetaka kujua vinginevyo. Kwa hivyo, Yehoyakimu anatawala kuanzia mwaka 609 hadi 597. Yeye ndiye mpinzani mkuu wa Yeria.

Nami naamini kweli wakati alipoharibu kitabu hicho kwamba kama angeweza kumkamata Yeremia kama angeweza kumkamata mwandishi wa Yeremia, Baruku, angewafanyia jambo lile lile alilomfanyia Uria. Kuna mfalme wa nne anayemrithi Yehoyakimu. Mwanawe, Yehoyakini, alikuwa kwenye kiti cha enzi mwaka 597 wakati Wababiloni walipoteka mji.

Na Yehoyakini ana umri wa miaka 18. Baba yake amefariki miezi michache tu kabla ya hili. Baadhi ya watu wanapendekeza hatujui mazingira ya kifo cha Yehoyakini.

Baadhi ya watu wanapendekeza kwamba labda baadhi ya watu wa Yuda walimwua au kumuua kama njia ya kujaribu kuwatuliza Wababeli. Labda tukimwondoa mfalme huyu mwasi, Wababeli watatuacha peke yetu. Lakini Yehoyakini anapanda kiti cha enzi mwaka wa 597.

Ana umri wa miaka 18. Lakini tena, inatuambia kwamba alifanya yaliyo maovu machoni pa Bwana. Na sifa hiyo na tabia hiyo, kama vile Yehoyakini alivyo, sifa hiyo inamstahilisha mtu wa aina yake.

Na kwa hivyo, yuko kwenye kiti cha enzi wakati Nebukadreza na Wababeli mnamo 597, walipouteka mji. Na siwezi kufikiria shinikizo na hofu na mambo ambayo Yehoyakini alikuwa akipitia. Pia anajulikana kwa jina la Konia.

Lakini Wababeli wanapoingia mjini, wanapouteka mji, Yehoyakini anachukuliwa mateka. Anakuwa mfungwa wa Wababeli na anachukuliwa mateka pamoja na wimbi la pili la uhamisho lililojumuisha Ezeieli na kundi kubwa la watu wa Yuda. Pia, kama Yehoyakimu, atatumia maisha yake yote kifungoni.

Sasa kuna kifungu kuhusu Yehoyakini katika sehemu hii ambacho kimeelekezwa kwa wafalme wa Yuda katika Yeremia sura ya 22, na ni ujumbe wa hukumu. Na ni ujumbe wa hukumu, tena, kulingana na ukweli kwamba Konia au Yehoyakini walifanya yaliyo maovu machoni pa Bwana. Hiki hapa kifungu.

Mstari wa 24, kama niishivyo, asema Bwana, hata kama Konia au Yehoyakini, mwana wa Yehoyakini, mfalme wa Yuda, wangukuwa muhuri katika mkono wangu wa kuume, ningekung'oa na kukutia mikononi mwa wale wanaotafuta uhai wako, na mikononi mwa wale unaowaogopa, hata mikononi mwa Nebukadreza, mfalme wa Babeli, na mikononi mwa Wakaldayo. Nitakutupa wewe na mama aliyekuzaa katika nchi nyingine, ambayo hamkuzaliwa, na huko mtakufa; lakini katika nchi ambayo wanatamani kurudi, hawatarudi huko.

Je, mtu huyu, Konia, ni chungu kilichovunjika, chombo kisichojaliwa na mtu yeyote? Kwa nini yeye na watoto wake wanatupwa na kutupwa katika nchi wasiyojua? Ee nchi, nchi, nchi, sikia neno la Bwana. Kisha, katika mstari wa 30 katika sura ya 22, neno la mwisho la hukumu dhidi ya Yehoyakini, Bwana anasema, mwandike mtu

huyu kama hana mtoto, mtu ambaye hatafanikiwa katika siku zake, kwa maana hakuna hata mmoja wa wazao wake atakayefanikiwa kukaa kwenye kiti cha enzi cha Daudi na kutawala tena katika Yuda. Sawa, kuna sanamu kadhaa zinazotumika hapa za Yehoyakini.

Kwanza kabisa, analinganishwa na chungu kilichovunjika, kipande cha udongo kisicho na thamani, na udongo ulikuwa wa kawaida sana na ulitumika kwa mambo ya kila aina. Ulipomaliza, uliutupa tu kando. Yehoyakini atakuwa kama chungu cha kawaida kinachotupwa kando.

Hatakuwa na mtoto kwa maana kwamba hakuna hata mmoja wa wanawe atakayemrithi. Hakuna hata mmoja wa wanawe atakayeketi kwenye kiti cha enzi. Kumbuka, Mungu alikuwa amemwambia Daudi, Nitakupa mwana.

Nitahifadhi uzao wako milele. Mpangilio huo unaonekana kuwa hatarini kwa sababu Yehoyakini hatakuwa na mwana wa kumrithi au wa kuketi kwenye kiti cha enzi badala yake. Picha nyingine inayotumika katika kifungu hiki ni kwamba Yehoyakini analinganishwa na pete ya muhuri ya Mungu.

Nataka kuchukua dakika moja kuelezea tunachomaanisha na pete ya muhuri. Muhuri ulikuwa muhuri binafsi wa mfalme uliotumika. Muhuri ulichorwa kwa udongo kama njia ya kutoa sahihi au mamlaka.

Iliwakilisha utu wa mfalme mwenyewe. Na Bwana anasema kuhusu nyumba ya Daudi, katika uhusiano niliokuwa nao na Daudi, wafalme wa ukoo wa Daudi, wamekuwa pete zangu za muhuri. Nimezichukua.

Nimewachagua. Wao ni makamu wa watawala wangu wa kibinadamu. Wanatekeleza haki kwa ajili yangu.

Wanatawala watu wa Mungu. Wao ni makamu wa watawala wa Mungu waliotiwa mafuta na wafalme. Wanamwakilisha Mungu.

Lakini Bwana anatangaza pamoja na Yehoyakini, nitachukua pete hiyo ya muhuri, nitaiondoa mkononi mwangu, na nitaitupa kando. Na kwa hivyo, mamlaka, nguvu, baraka, vitu vyote ambavyo vimehusishwa na nyumba ya Daudi hadi wakati huu, Mungu anaviiondoa. Na Yehoyakini anachukuliwa, na anaachwa kama mateka huko Babeli kwa maisha yake yote.

Sasa, tunapokuja kwenye Yeremia sura ya 52 mistari ya 31 hadi 34, tukio la mwisho, tukio la mwisho linaloelezwa katika kitabu cha Yeremia, huu pia ndio hitimisho la 2 Wafalme sura ya 25. Ni tukio tunalosoma hapo. Inatuambia kwamba mnamo 560 KK, Yehoyakini alianguka; alikuwa na umri wa miaka 18.

Amekuwa huko kwa miaka 37. Anaachiliwa kutoka gerezani huko Babeli, na anaruhusiwa kula mezani pa mfalme. Na wakati ambapo Yehoyakini na wanawe na mwanawe wa miaka 18 walikuwa wamechukuliwa, matumaini mengi ambayo watu wa Yuda walikuwa nayo kuhusu aina yoyote ya urejesho yalikusishwa na Yehoyakini.

Na kwa hivyo, yeye ni mtu muhimu, ingawa ni mfungwa, ingawa si mfalme tena, ingawa alikuwa na umri wa miaka 18 na huko kwa miezi mitatu tu, anawakilisha matumaini na mustakabali wa ukoo wa Daudi. Naam, katika Yeremia 52 na katika 2 Wafalme 25, tukio la mwisho katika kitabu hicho, mfalme huyu anaachiliwa kutoka gerezani, na anaruhusiwa kula mezani pa mfalme. Andiko la Kibabeli, tena, chanzo kingine kisicho cha kibiblia kinachothibitisha tunachosoma katika kitabu cha Yeremia, ni andiko la mgao kutoka kipindi hicho hicho.

Na inataja kwamba mgao hupewa Yehoyakini na wanawe. Na kwa hivyo, inaonekana inaendana na hadithi kwamba alitendewa vyema, alitendewa vizuri, aliruhusiwa kula mezani pa mfalme, na kuachiliwa gerezani. Kuna umuhimu gani kuhusu hilo? Huenda hiyo si hadithi ya Biblia ambayo tumeifikiria sana.

Kuachiliwa kwa Yehoyakini kutoka gerezani, huenda hata tusimjue Yehoyakini ni nani. Nadhani hii inawakilisha nini katika Wafalme na Yeremia, ni kwamba ni jambo dogo sana, na ni jambo dogo sana. Lakini hata wema ambao mfalme wa Babeli alimwonyesha mshiriki huyu wa ukoo wa Daudi mwishoni mwa maisha yake ni ukumbusho, ni mwanga wa tumaini, kwamba Mungu hajamaliza na ukoo wa Daudi.

Tunaweza kufikiria kwamba mwandishi wa Biblia angeweza kusema tu, Yehoyakini alichukuliwa, ni mfungwa, alikufa hapo, mwisho wa hadithi. Na hakuna maelezo mengi yenye kuahidi kuhusu urejesho katika 2 Wafalme. Hadithi inaisha kwa njia ya kukatisha tamaa sana.

Lakini tukio la mwisho lililotajwa ni kuachiliwa kwa Yehoyakini kutoka gerezani. Hatuelewi hadithi ya kurudi kwa watu kutoka uhamishoni. Inaonekana kama kipindi cha televisheni kinachoisha kabla ya kitendo cha mwisho.

Lakini Wafalme kwa kweli waliandikwa kabla ya kurudi. Na kitendo hiki kidogo ni ukumbusho kwamba Mungu hajamaliza na nyumba ya Daudi. Kwa hivyo Yehoyakini anachukuliwa mateka mwaka wa 597.

Huo ulikuwa utumwa wa pili. Na hatimaye, kwa miaka 11 iliyopita katika historia ya Israeli na Yuda, watatawaliwa na mshiriki wa mwisho wa ukoo wa Daudi, na jina lake lilikuwa Sedekia. Tulizungumzia kuhusu Sedekia katika video iliyopita, lakini nataka kupitia hili na kuzungumzia hili kwa dakika chache.

Ametawazwa kwenye kiti cha enzi na Wababeli. Wababeli hawaharibu Yerusalemu wakati huu mwaka wa 597. Wanaamini kwamba Yerusalemu bado inaweza kuwa jimbo linalofaa na mahali pazuri chini ya utawala wao.

Na hivyo wanamweka Sedekia kwenye kiti cha enzi, mwana mwingine wa Yosia. Lakini tena, tathmini katika Wafalme, alifanya yaliyo mabaya machoni pa Bwana. Katika Wafalme, kile ambacho mfalme anatimiza kisiasa au kijeshi au kiuchumi hakijalishi.

Hatimaye, ni tathmini ya Mungu. Na hiyo ni kweli kwetu sote. Lakini Sedekia ni mtawala dhaifu.

Anaenda huku na huko kati ya kujisalimisha kwa Babeli na kupinga Babeli. Yeremia anamwambia kwamba hakuna njia ambayo unaweza kuishi. Hakuna njia ambayo juhudi za vita zinaweza kufanikiwa.

Unahitaji kujisalimisha kwa Babeli. Wababeli watakapoivamia hatimaye mwaka wa 588, na kuna mwezi huu wa 18, ujumbe wa Yeremia ni kujisalimisha. Ndiyo njia pekee unayoweza kuepuka uharibifu.

Kwa sababu hiyo, maafisa wa Sedekia, ambao wanahimiza upinzani, wataendelea kumpinga Yeremia. Watamtia gerezani. Watamtupa kwenye tangi.

Hawataki asambaze ujumbe wake. Na tena, tukirudi kwenye kifungu hicho katika sura ya 38, Yeremia anadhoofisha mikono ya askari wetu. Anatuambia kwamba hatuwezi kufanikiwa.

Kwa hivyo, tunahitaji kumzuia asionekane. Tunahitaji kumzuia asisikie watu. Na Sedekia anakubaliana na hilo na kumweka Yeremia gerezani.

Na tunaona aina hii ya kitu cha kukatisha tamaa ambapo kuna mara nyingi, Yeremia 21, Yeremia 34, Yeremia 37, Yeremia 38, ambapo Sedekia anamjia Yeremia akisema, niambie ninachopaswa kufanya. Na Bwana anamwambia lakini hafanyi hivyo. Sedekia anasema, tuombeeni ili Bwana afanye kazi ya ajabu.

Nadhani anataka Mungu aingilie kati na kumwoko. Lakini wakati huo huo, hana ujasiri wa kumtii na kumfuata Mungu. Na inavutia kumweka Yehoyakimu kando ya Sedekia.

Wamewekwa pamoja gerezani. Mmoja hakutii kwa sababu ya uadui na hasira. Mmoja hakutii kwa sababu ya udhaifu na hofu.

Lakini wote wawili hatimaye hawakusikiliza neno la Bwana. Na kutokana na hilo, mji wa Babeli unatekwa au mji wa Yerusalemu unatekwa. Sedekia anajaribu kukimbia, lakini anatekwa na Wababeli.

Wanawe wanauawa. Anapofushwa. Anachukuliwa, na anakufa akiwa mfungwa huko Babeli kwa sababu hakuitii neno la Bwana na kwa sababu hakisikiliza kile ambacho Yeremia alisema.

Kwa nia na madhumuni yote, tunapofikia mwisho wa historia hii, utafiti wa wafalme wa mwisho, inaonekana kama ukoo wa Daudi umefikia mwisho, jambo linalofanya iwe ya kushangaza zaidi kwamba Yeremia atasema, katika siku zijazo, kutakuwa na tawi la haki litakalotoka katika ukoo wa Daudi. Yeremia 23, Yeremia 33. Yeremia sura ya 30, Bwana atakapowakomboa watu kutoka kwenye nira yao ya utumwa wa Babeli, watamtumikia Daudi, mfalme wao, kwa sababu Bwana atarejesha ukoo wa Daudi.

Na tutaangalia baadaye nabii anayeitwa Hagai ambaye anachukua unabii wa Yeremia kuhusu pete ya muhuri na kwa mjukuu wa Yehoyakini anasema, sasa umekuwa pete ya muhuri ya Bwana. Na Bwana anamchukua kiongozi huyo wa ukoo wa Daudi, anaweka pete kwenye kidole chake, na kuwarejeshea nguvu na mamlaka. Hatimaye, Zerubabeli hakuwahi kuwa mfalme, lakini alielekeza mbele kwa yule ambaye angekuwa mfalme na jinsi nyumba ya Daudi ingekuwa tena pete ya muhuri ya Mungu.

Tunaona ujumbe wa hukumu dhidi ya nyumba ya Daudi katika ujumbe wa Yeremia. Pia tunaona ahadi za matumaini, na hilo ni muhimu na muhimu kwetu kuelewa muktadha na historia ya ujumbe wa Yeremia.

Huyu ni Dkt. Gary Yates katika uwasilishaji wake wa nne kuhusu kitabu cha Yeremia. Kipindi hiki cha nne kitaangazia wafalme wa mwisho wa Israeli na uhusiano na kitabu cha Yeremia.